

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI — MAKENSON *Zofia*
sau Świątchowska

982/WSK

I/1. Relacja k. 3, s. 1-6.

I/2. Dokumenty (sensu stricte) dotyczące osoby relatora k. 1, s. 1

I/3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące osoby relatora —

II. Materiały uzupełniające relację —

III/1 — Materiały dotyczące rodziny relatora —

III/2 — Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III/3 — Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III/4 — Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 r. —

III/5 — inne... —

IV. Korespondencja

IV/1 k. 1, s. 1-2

IV/2 k. 4, s. 4

V. Nazwiskowe karty informacyjne 1

VI. Fotografie *zobacz opis*

II) Relacja

- Relacja własna, Lublin 1997, rękopis (wzryg.), k. 2, s. 1-4
- Relacja j. w. odpisana w postaci maszynopisu, z przerwami w miejscach zawierających wyrażenia trudne do odczytania.
k. 1, s. 5-6.

Relacja o mojej pracy

II/1/1

2 Urodziłam się w Tolkanowicach pow. Lublin
dn. 1920.12.16 z Aleksandra i Rozalii (z Wolbickich)
Malkenów, który posiadał gospodarstwo rolne
w Oziarowie. Ojciec mój był robotnikiem w Prze
Robniczym i Mleczarni, zajmował się hodowlą
zwierząt, uprawą ziemniaków i innymi pracami
w gospodarstwie. Po zakończeniu nauki w Oziarowie
a następnie w Wielkopolce i Wielkopolce
w 1939 r., gdzie ukończyłam kurs Wojennego
Wychowania Kobiet.

Podczas okupacji mieszkałam z rodzicami
do 1942 r., angażując się do pracy w 2.12
1 od stycznia 1941 r. Przynajmniej od czasu
w Wielkopolce w Oziarowie, następnie do I Rejonu
✓ Obrodo Lublin Powiat. Podczas swojej pracy
kierowniczej w rejonie prowadziłam policharnię
z Lublina do Oziarowa - szkoły na której pracowałam
wraz z rodzicami 1942, szkoły, szkoły,
przepraszam na swym nie korespondencje oraz
przewożeniem szkoły z Wielkopolce do Lublina
i Wielkopolce bez potrzeb Obrodo.

Od wiosny 1942 r. zostałam oddelegowana do
Wielkopolce Obrodo Lublin, gdzie pełniłam funkcje
Technika i sanitariuszki, a następnie w szkołach.
Doradcą był Stanisław Chmielowski ps. Bogdan
a następnie we wrześniu przyszedł Andrzej Rejzner
ps. Ostojka. Wielkopolce moja praca jako

Tężnia ma: kontynuację powrocie do
 Białej Podlaskiej, powrót materiałów dydaktycznych
 (tropy) z Lublina do Obródku Lubor - transport
 ramy, bijemy opatrunki po akcji, robienie
 innych przedmiotów grupy Oddziału, nie które kładą
 się w szpitalu, sama ciężkość tu, w szpitalu
 mog. Próbowałem udukać w Oddziale Oddziału
 przy wyso. dachem posiedzieli pod Baraniną,
 pod Kupok (na linii de frontowej z Lublin
 Lubor) udukać i akcji pod zabójstwami i innymi
 innymi, utymniając Tsunami z kłus Polakozgór
 w Kękałowicy.

Po drodze do dachowego dobiegłem rozkosz przyro-
 wadzenia w szpitalu placówce, VSK pod wygoda
 zapewnienia sanitarnego (tury i magony)
 rozlewowym, na terenie Obródku Lubor)
 na czas akcji "Buma"

W kwietniu 1944. miałam prosty, lewy
 dłoń co nie pozwoliło na wyjazd z
 z akcji, przebywałam wówczas na kwaterze
 w Radoryżu

W dniu 27 lipca nastąpił wypadek przy
 drodze do Lublina w celu zaktualizowania
 się z dowództwem i rodziną.

Zostałem zabitym przez wystrzał z
 w Rykoci, następnie przejechałem V.B.
 i przejechałem do Lublina, gdzie
 ostatecznie i postanowiłem prze-
 jechać Radliczynie, mój pobyt
 przebiegał na Evangeliczej w V.B

Za Evangelichkiej praverisim na M. Sisto duslug
 2 Sisto duslugiej koleim na kopane 18
 do dyspozycji IV K. U. D. po nacym skotruach
 na Woiny na goshoko i zezovimo srimoboy
 prustans na zamek dubelshy.

2 zanku zostatam volenime, mi re
 Sisto duslugy yot, opiera volniame
 Po volniame prolytam pracy u POKP
 dublin u Birna Personalyh, godni pracoalam
 do 1946 (dishi vobeme Vieranka Birna Personalyh
 i Prokhorovsya) v tym casie vyphoban vikaureii
 legitymoyi kolejonyh chotopcom 2 otdelivce.

Wshyptam nastopim na VMCS vykosh volny, ukody
 pomfermuremas jemie za vbe volices kufachy
 modim i chovishic na dva mejira vshyptich
 v tym casie myz zotat zle male vrozovay
 2 Wajdu Polshygo i olost pracy u P. N. 2 na
 Pomone vkhodim / ostrymsim / v veshety, tam
 tai myz deca litan spohoju. Dizele zunicialivay
 mejira pracy i zamenkhuca, ko vyptro
 jupfo u ponyolky obosa mi pyssy kore vaha
 2 U. B. I tak 2 Pomone na shvaki - v jesho
 na Pomone zedholme, ale i tak myz
 zotat arezstovay pod portelstom zabotaru
 gopodovsya.

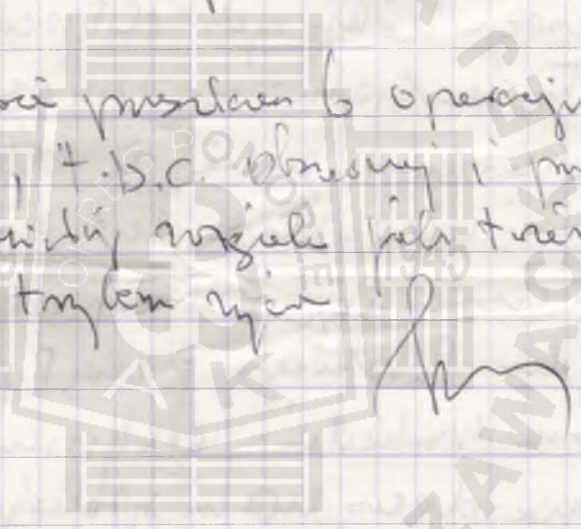
v 1959 - a doptoralivay opumovne chivko
 vsho vyavnyshivay.

Ze vsgledu na zly stan zdorovia i dvoice stuyh
 podicod pomnicivshy vy spovntem, ob
 dublime, godni podlytam pracy u

Woj. Komenda P/Aleksandrow, przy polu
 indziej nie okreslono adresu. Poimie i nazwisko
 miano nie i bydzie ko muzej PMR i Sulew
 a nastojnie w placowkach Sluzby Zwrota
 z siedziba w Uzdzie Wojewodztwa, z ktorego tez
 jakie wyznaczono pod prefektura bezpiecstwa
 na krzesi Swieci, to bylo ewidentny bzdura
 Znajosc moge kwalifikacje ustalac po polkach
 czone zatrudniona w mowotowozni z placowka
 Wojewodztwa i imienia Opiekuna Spolecznego
 w dalszemu, z ktorego przeslac do ewentualny

PS. W wydziale przeslan b operacji w im
 Oplukajacy, T.S.C. Obnosy i imolito
 i r. ktora bawitaj wzglednie jak trowidly
 sprzejalsi z tymem zyc

Publi
 1997.02.05

5/1/5

Relacja WSK

Urodziłam się w Tomaszowicach pow. Lublin dn. 1920.12.16 z Aleksandra i Romualdy (z Wolskich) Makenson, którzy posiadali gospodarstwo rolne w Ożarowie. Ojciec mój był założycielem Kółka Rolniczego i Mleczarni, zainicjował meliorację rzeczki, znanym i cenionym działaczem społecznym.

Uczęszczałam do Szkoły Podstawowej w Ożarowie, a następnie do Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcącego, im. Michałiny Sobolewskiej w Lublinie, które ukończyłam w 1939r. W liceum tym również ukończyłam Kurs Wojskowego Przeprosobienia Kobiet.

Podczas okupacji, do 1942r, mieszkalam z rodzicami., od stycznia 1941r zaangażowałam się w pracy w ZWZ. Przysięgę przyjęto ode mnie w szkole w Ożarowie. Włączono mnie do I Rejonu Obwodu Lublin Powiat.

Podczas swojej pracy konspiracyjnej w rejonie przewiozłam powielarnię z Lublina do Ożarowa - szkoły, na której pracowałam powielając statut ZWZ, ulotki, rozkazy, przepisywałam na maszynie korespondencję oraz przewoziłam rozkazy z Warszawy do Lublina i kenkarty dla potrzeb Obwodu.

Od września 1942r. zostałam oddelegowana do Kedywy Obwód Łuków, gdzie pełniłam funkcję łącznika i sanitariuszki uczestnicząc w akcjach. Dowódcą był Stanisław Chmielewski ps. „Bogdan”, a następnie we wrześniu przejął Andrzej Rejniak ps. „Ostoja”.

Byłam łączniczką, przewoziłam amunicję do Białej Podlaskiej, przewoziłam materiały wybuchowych (trotyl) z Lublina do Obwodu Łuków - transportowałam rannych, opatrywałam lżej rannych po akcji, dokonywałam iniekcji podczas grypy Oddziału (na którą kilkakro chorowało. Sama cierpiałam na odmrożenie nóg.

Brałam udział w Akcjach Oddziału przy wyprowadzaniu pociągów pod Borowiną pod [] na linii dofrontowej Dęblin - Łuków. Brałam też udział w akcji pod [] i szeregu innych. Byłam odpowiedzialna za utrzymanie łączności ze Szkołą Podchorążych w Kąkolewnicy.

Ponadto dodatkowo dostałam rozkaz przeprowadzenia kontroli placówek WSK pod względem zaopatrzenia sanitarnego (torby i magazyny) rozlokowanych na terenie Obwodu Łuków na czas akcji „Burza”.

W kwietniu 1944r. miałam przestrzeloną lewą dłoń co na pewien czas wycofało mnie z akcji, przebywałam wówczas na kwaterze w Radoryżu. W dniu 27 lipca zostałam wysłana przez mojego dowódcę do Lublina celem skontaktowania się z dowództwem i rodziną. Zostałam zatrzymana przez wojskowy patrol w Rykach, następnie przekazana UB i przetransportowana do Lublina, gdzie osadzona i przesłuchiwana przez [] ,

1/6

mjr Sobczaka i więziona na ul. Ewangelickiej w UB. Z Ewangelickiej przewieziona na ul. Świętoduską potem kolejno na Szopena 18 do dyspozycji IV KWD, po nocnych śledztwach, na których mnie [] i zarażono świerzbem przesłano na Zamek Lubelski. Z Zamku zostałam zwolniona, nie ze Świętoduskiej jak opiewa zwolnienie.

Po zwolnieniu podjęłam pracę w DOKP Lublin w Biurze Personalnym, gdzie pracowałam do 1946r. (dzięki obecnemu Kierownikowi Biura Personalnego []). W tym czasie wydałam kilkanaście legitymacji kolejowym chłopcom z Oddziału. Wstąpiłam następnie na UMCS, Wydział rolny. Wtedy poinformowano mnie, że dla takich kułackich rodzin i akowskich nie ma miejsca na studiach. W tym czasie mąż został zdemobilizowany z Wojska Polskiego i podjął pracę PNZ na Pomorzu Wschodnim (Olsztyńskie). Niestety tam też nie dano nam spokoju. Ciągłe zmienialiśmy miejsca pracy i zamieszkania, bo wszystko było w porządku, dokąd nie przysły nasze akta z UB. I tak z Pomorza na Śląsk, ze Śląska na Pomorze Zachodnie, ale i tak mąż został aresztowany pod pretekstem sabotażu gospodarczego. W 1959r. adoptowaliśmy opuszczone dziecko, które wychowaliśmy.

Ze względu na zły stan zdrowia i moich starych rodziców przenieśliśmy się z powrotem do Lublina, gdzie podjęliśmy pracę w Wojewódzkim Komitecie Palkoholowym gdyż gdzie indziej nie chciano nas zatrudnić. Później zatrudniono mnie w Wydziale Komunikacji PMRN w Lublinie, a następnie w placówkach Służby Zdrowia z siedzibą w Urzędzie Wojewódzkim, z którego też mnie wyrzucono pod pretekstem szpiegostwa na rzecz Szwecji, to było ewidentną bzdurą. Znając moje kwalifikacje zostałam po pewnym czasie zatrudniona w nowotworzącej się placówce w Wojewódzkim Ośrodku Opieki Społecznej w Lublinie, z którego przeszłam na emeryturę.

PS. W międzyczasie przeszłam 6 operacji, m. innymi onkologiczną [otrzewnej i [], które miały związek jak twierdzą specjaliści z trybem życia.

Lublin 1997 02 05.

I/2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące osoby relatora.
- Zwolnienie Makenson Zofii z więzienia, Lublin, 28. IX. 1944r.
MSP/rkp - kserokopia. K-1, s.1.

Wieżenie Śledcze
Lublinie

I/2/1

Lublin dnia 28.IX.44r.

Z W O L N I E N I E

Niniejszym zaświadczamy że

obyw..... *Makenson Jofia*

został w dniu dzisiejszym zwolniony z tutejszego więzienia.

KOMENDANT

L-cz. Mironowicz

IV. Korespondencja:

IV/1- Korespondencja z roku 1943.

IV/2- Korespondencja Zofii Matenson z Fundacją APAK.

iv/1 - Korespondencja z roku 1943.

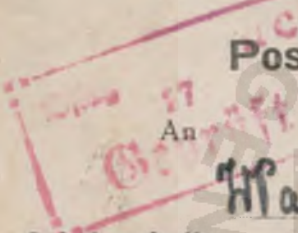
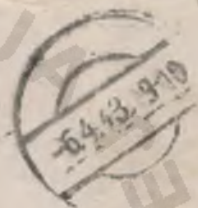
- Karta pocztowa ppor Jana Kotowskiiego do Zofii
Makuson, z dn. 2. 04. 1943r. Rkp. oryginal k-1, s. 1-2.

Kriegsgefangenenpost

Postkarte

10/1/1

An

Mari Lofia Makenson

Gebührenfrei!

Absender:

Vor- und Zuname:
Ppor. Jan Drotowski

Gefangenennummer:
904/XI B

Lager-Bezeichnung:
Kriegsgef.-Offizierlager II C
Woldenberg / Nm.

Deutschland (Allemagne)

Empfangsort:

Ozarów koło Putaw
Gm. Jaszków

Straße: Pta Sadurki

Distr. Lublin

Landesteil (Provinz usw.)

Kriegsgefangenenlager

10/1/2
Datum: 2 kwietnia 1943r.

Dziś w moim sercu za przestanie pański i słowa otuchy. To za widownią
i bez ratowania postawiliśmy zinną, znowu znowu i dwie, więcej, więcej, dobitki Sławi,
która nam okazała tyle serca i karkas jak i w reszcie pańki. Oby, żeby
był nie zapomnieli Pańki tego! W moim pamięć nam takie rzeczy, które nie
jest Pańki trudno zdobyć, wspaniało nam smakują i z dotychczasowego składu
pańki jesteśmy zupełnie zadowoleni. Lubiemy najbardziej zię-
nia, „dobrych” Sławi i oby już ostatni i podobnych wamunkach Jędrzej
i R. Kofarski

IV/2 - Korespondencja Zofii Makenson z FAPAK

- 5.02.1997 / 6.04.1998 - list z Makenson (Śniatochowskiej) do FAPAK. Rkp. Orgg. k. 1, s. 1.
- 1.06.1998. Pismo Fund. (K. Mińczykowskiej) do Z. M. Msp. Kopia, k. 1, s. 2.
- 16.07.1998 - list z Śniatochowskiej do K. Mińczykowskiej Rkp. Orgg. k. 1, s. 3.
- 7.08.1998 - Pismo Fund. (Marty Czapicki) do Z. Śniatochowskiej Msp. Kopia, k. 1, s. 4.

11/2/1

Wpłynęło dnia 06. IV. 1998
Ldz. 887/105K/98

Fundacja
Archiwum Pomorskie Ardeni Krajowej
Toruni.

Wzrostku z zgodnien relacji o sluzbie
wojennej kobiet przesylalem i zalozem
informacje o wlasnej chiscalosci
oraz poriadku zdarzen, znikoma, golys
dowiedza bardzo prostego ukladu utryfan
tow konspiracji, dlatego tak malo
wieda moze o pracy naszego kedywa, a
ktorego historiami w "Wila" byly bardzo
wysokie.

Zdaniem wykonawcy praca posuzenia
Mendelom Olszynie w facie zostaly
(trime) zkonspirowane i nie wiem czy
istnieje
literatura na temat pracy kedywa Olsz.
bardzo duzo, zwracajac jej mi slachitam.
Dotakno em wplywala korespondencje
dowiedzy z kedywu tuluwskiego
V, B - kedywja ze znikom niepobu

dublin
1992.02.05

[Signature]

Toruń 1. VI. 1998r.

„Memoriał Gen. Marii Wittek”

kopia

L.dz.: 1382/msw/98

razem z listem do M. Orlicz

Pani Zofia M^aekenson

Szanowna Pani !

W kwietniu br. p. Marta Orlicz (SZŻ AK Zarząd Okręgu w Lublinie) przysłała do naszego Archiwum relację z Pani służby wojennej, za którą bardzo dziękujemy. Założyliśmy Pani teczkę osobową, nr inwentarza 982/WSK.

Prosimy jednak, o ile to jest możliwe, o drobne uzupełnienia. Prosimy o podanie daty zamążpójścia. Jest to ważne dla nas ze względu na datę zmiany nazwiska (czy Pani nazwisko męzowskie również brzmi Mekenson, czy została Pani przy nazwisku rodowym?). Prosimy o podanie pseudonimu jakim się Pani posługiwała będąc członkiem AK.

Prosimy też o opis zdjęć, które Pani do nas przysłała (załączamy ich kserokopie). Czy mogłaby Pani przysłać do naszego Archiwum także zdjęcie, najlepiej z lat 40-tych, ale może być też współczesne.

Przesyłamy Pani do autoryzacji tekst relacji, którą Pani do nas przysłała (przepisaliśmy ją na komputerze). Prosimy o potwierdzenie danych zawartych w „komputeropisie”.

Jeszcze raz dziękujemy za relację i prosimy o współpracę.

Z wyrazami szacunku

Katarzyna Minczykowska
Dokumentalistka Archiwum WSK
przy Fundacji „Archiwum Pomorskie AK”

P.S. o zlocio

tekst

10/2/3

Lubin, 1998, 07.16

Wpłynęło dnia 7.08.1998.

L.dz. 1634/4SK

Pr. Katarzyna Mironyńska
Dobrowolska Archiwum WSK.
przy Tundacji, Archiwum Pomorskie
Archiwum Krajowe
Toruń

W związku z przesłaniem mi za pośrednictwem Leona Jędraka
wydruków kolumnoterapii mojej relacji z dnia 1998 r.
w 2 WZiPK, skrytym w formie w telegraficznym iście
skrócie, bo trudno znaleźć w dokumentacji wyprac
wolin ciekawość z chęcią, a następnie
30 lat z moimi mi przelotowo / co było moim
głównym /

Co się tyczy relacji, to jest doświadczenie byłego
wieloletniego państwowego i relacji i je kolumnoterapii, skrzętnie
kierując się z kolumnoterapią to mi ciężej i dlatego
z mojego moim tel. dostać informacje, że jak są to
odpowiednio rozdykt - bo jesti białobroni nie żyje,
to dlatego nie ma przedmiotowej u ich, jakby
Zdjęcia, które przesłata - relacji z relacji moim
w obszarze, jak? 002 relacji moja historia. Ekstremalnie
dyst. chowanie

Relacji moim przemyśle było skreślenie z legitymacji
jak mówię przemyśle

Przebieg moim kolumnoterapii - Przebieg oficerów
z oficerów per modum, których wypracujcie. Po prostu
moim wypracujcie, chociaż - i tych moim już mi
bardzo, a ja tylko wypracujcie. Wobec, wypracujcie do domu.

Jestli moim wypracujcie, relacji, relacji, relacji
jaki przemyśle moim wypracujcie -

Przebieg moim wypracujcie 2. Skreślenie

5.4

11/2/4

FUNDACJA
Archiwum Pomorskie Armii Krajowej
ul. W. Garbary 2, tel. 65-22-186
87-100 TORUŃ

Toruń, 7. 08. 1998 r.

kopia

L. ch. 1714/MSK/98

Pani Zofia Świętochowska

Szanowna Pani !

Dziękujemy Pani bardzo za list, za nowe zdjęcia i za opis zdjęć przysłanych wcześniej. Dziękujemy także za „ciekawostkę” - tj. za kartę z oflagu. Mamy także prośbę: czy mogłaby Pani napisać nam coś więcej o Irenie i Halinie Wajda (widocznych razem z Panią na zdjęciu), o ich służbie konspiracyjnej ? A może same napisałyby dla nas relacje ?

Prosimy także - o ile czas i siły pozwolą - o uzupełnienie napisanej „w telegraficznym skrócie” relacji o obszerniejsze wspomnienia, bo rzeczywiście, na dwóch kartach trudno zamknąć cztery lata służby. Jako punkt wyjścia zawsze może służyć schemat relacji - wystarczy tylko odpowiednio rozszerzyć poszczególne punkty.

Prosimy także bardzo o odesłanie przesłanego wcześniej wydruku komputerowego relacji - z uzupełnieniami (bo są tam puste miejsca - fragmenty, których nie udało się nam odczytać) i Pani podpisem.

Z wyrazami szacunku i serdecznymi pozdrowieniami -

Marta Czyżak
Marta Czyżak

Dokumentalistka Działu WSK

J. 982/WSK

AK Lublin
obc. druków

MAKENSON Zofia
zam. Świątochowska

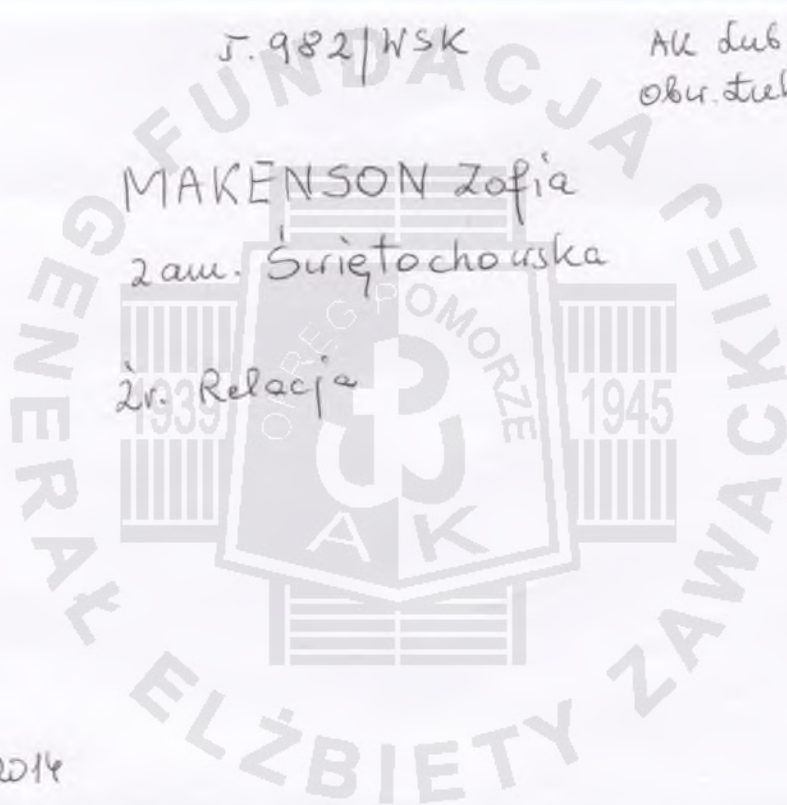
Wypisy ze źródeł - nazwiskowe karty
informacyjne: 1

i

J. 982/WSK

AK Lublin
obr. tekst

MAKENSON Zofia
zam. Świątochowska
Zr. Relacja

B. Rojek 2014

T. 882 / WSK

AK

Lublin

MAKENSON- Zofia
zmar. Świątochowska

VI. Fotografie

1. Zdj. legitym. Lb. ol.], oryg. (4,3x6) str. 1
2. zdj. legitym. Uniwersytetu Marii Curie,
[b. ol.] Kseno - 52t. 1
3. Kseno standardowa
4. fot. paszportowe mgła, [b. ol.], oryg. (4x6)
5. fot. mgła j. u. kserokopia str. 1
z komentarzem Zofii Świątochowskiej

Z. Świt. 2012

1. WSK
Jeszcze osobowe 1/1

AK
Lublin

2. T. 982/WSK

3. oryg. (4,3x6)

4.

5. MAKENSON

Zofia

zam. Świątochowska

6.

7.

8. Uwaga! brak opisu fot.

1939
1/2
UNIWERSYTET MARII CURIE-SKŁODOWSKIEJ

Przedstawicielka legitymacji

Zofia Makenson

Legitymacja ważna jest

Z. Świt 2012

vi/3

To jest standard polski w
obronie „polski” - standard Ob. St. Lw.

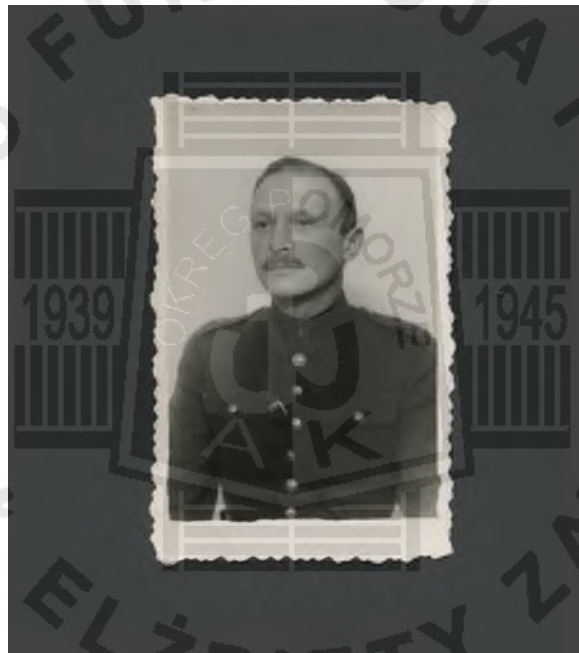
plus original
standardy

51/4

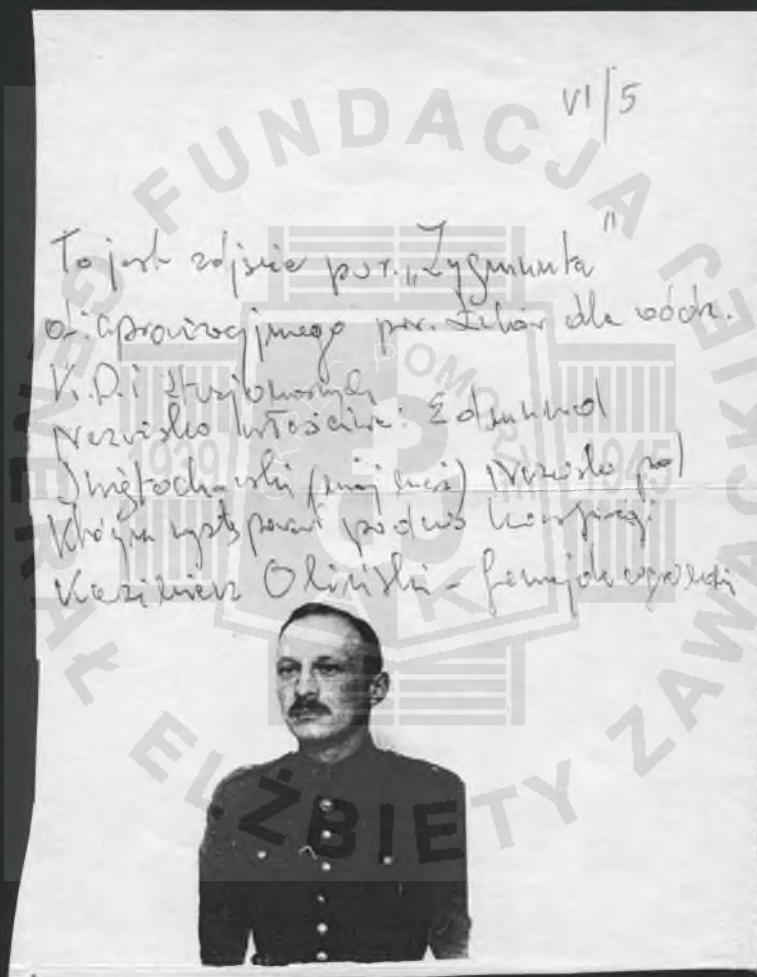

Edmund Świątochowski
- maż i relator

FUNDACJA
GENER
ELŻBIETY ZAWACKIEJ
1939 1945
AK
DZIEC POMOCZE

VI/5

To jest zdjęcie p.o.t. „Zygmunt”
o. p. p. w. o. j. m. e. p. p. r. Lekar dla wódek.
K. P. i. S. t. u. b. o. r. o. m. e. r.
N. e. z. w. i. s. l. e. k. o. s. i. c. i. a. : E. d. s. u. k. t. u. d.
J. m. e. f. o. c. h. a. w. i. e. j. (m. i. j. k. u. s.) N. e. z. w. i. s. l. e. k. o. s. i. c. i. a.
W. h. o. j. e. n. w. y. s. t. p. o. r. a. n. i. p. a. d. e. s. k. o. m. p. a. n. i.
K. e. z. i. e. n. O. l. i. w. i. e. k. i. - f. a. m. i. l. j. a. w. p. o. s. t. e. k. i.

MAK ENSON Zofia

